

ŠESTINSKI KIŠOBRAN

Šestine su selo u blizini grada Zagreba, smješteno podno Zagrebačke gore ili Medvednice. Najviši vrh te gore zove se Sljeme, eto, to je valjalo reći zbog onih čitalaca koji ne znaju gdje se nalazi ovo selo, ovaj grad i ova gora.

Nad gorom se jednog ljetnog jutra prolomio neviđeni pljusak. Bio je tako strašan da je za sobom povukao i patke koje su brčkale po potoku i bijelo oprano rublje, što se sušilo na grmlju ili po plotovima. Razbjegle se koke s pilićima, zamukale u stajama krave, zaroktali prašćići, a psi se zavukli u svoje kućice ili pred gospodareva vrata. Jao, kako je padalo! Kao da nikad neće prestati. Sve se živo i pametno sklonilo u kuće pod strehe; samo su stabla kisnula, padale jabuke pod mokrim udarcima vjetra i — tok — tok! — udarale po raskvašenom tlu. Kad vam kažem da su pobjegle i patke i guske, koje obožavaju vodu, onda možete zamisliti da je tog pljuska ipak bilo previše.

Svima je smetao, samo ne malom šestinčaninu Iveku. Ivek još nije išao u školu, ali je zato rado išao svakamo kamo nije trebalo. Upravo za proloma oblaka izašao je bos na vrata kuće, pogledao pljusak i — baš mu se učinilo zgodnim da se pod njim prošeće!! Vratio se po tatine gumene crne čizme, uzeo veliki crveni kišobran te — žljap — žljap! — pošao od kuće.

— Vidi ga-ga-ga! — gakale su guske. — Kuda-da-da sada-da ide kada-da-da kiša pada?!

— Da-da, da-da — odgovarale su, čudeći se, guske iz drugog dvorišta.

— Pi-pi-pi-pi — alaj će se smočiti-ti — pijukali su pilići, a koke pitale: — Tko to? Tko to?

— Naš Ivek, vek-vek — lajao je Garo. — Smočit će se sav, av-av!

Briga Iveka, stišće čvrsto u ruci drvenu dršku crvenog kišobrana i gleda ga nad sobom s onim lijepim obrubom u bojama kao da je sunce, sunce s dugom. Čizme klopoću, potoci klokoću, a Ivek ide i ide da vidi kamo teče ta silna voda. Sve misli u sebi kako negdje daleko mora postojati veliki, veliki mlin, kad je tolika voda tamo navalila.

A ono pada bez prestanka, već voda preplavljuje putiće. Ivek je pao nekoliko puta, zatim se dosjetio jadu. Sjeo je u izvrnuti kišobran kao u barku pa u njemu plovi. Čizme skinuo, nataknuo ih na ruke i njima vesla. Smije se, baš mu je lijepo. Sav je mokr, kiša mu pada u usta, a on zijeve i zubima hvata kapljice.

Kišobran se nekoliko puta pokušavao vratiti u prijašnji položaj, činilo mu se nekako nepristojnim da hoda naopačke, ali Ivek ne da pa ne da, nasjeo svom težinom, kormilari i pjeva. Izgubio je jednu čizmu, izgubio i drugu. Kiša prestala, naglo zasjalo sunce, kao što zna za ljetnih pljuskova. Pojavila se duga.

— Vidi, vidi! — misli Ivek u sebi: — Sunce također ima šestinski kišobran s raznobojnim obrubom. Samo je njegov kišobran veliki, a moj malen.

Bio je to zapravo preveliki kišobran za Iveka. Stalo bi u nj još deset takvih dječaćića. Zbog toga kišobran plovi kao ladica, za njega je Ivek lagan kao perce. Ivek se prihvatio za uzdignutu ručku kao za jarbol te pjeva da se sve ori.

— Ma šta je ono? — čude se ljudi koji su nakon pljaska pootvarali prozore. Već je Ivek doplovio do grada Zagreba. Na prilazu u grad stvar je zapela. Nestalo je vode, nema plovidbe. Okrenuo Ivek kišobran kako treba. Drži ga otvorena da se osuši. Kišobran sav sretan što više nije izvrnut naglavačke, kao kakav šišmiš ili cirkusant na trapezu, brblja i pjevuši za sebe:

Kišan je bio dan.
Radovao se kišobran.

Sad se suši, gradom šeta
I nikome baš ne smeta.

O, dapače, zašto bi smetao? Svi rado vide šestinski crveni kišobran, seljački kišobran s golemom, drvenom drškom. Veselo se on i Ivek guraju među prolaznike.

Umorio se Ivek, sjeo na klupu u parku. Kišobran stavio kraj klupe. Suši se kišobran, suše Ivekova kosa i košuljica. Samo mama kod kuće suze lije, jer je našla čizme nedaleko kuće, a Iveka nema, i kišobrana nema. Zaspao Ivek na klupi kad li ga probudi vjetar.

— Zar nije bilo dosta vjetra?! — ljuti se Ivek, trljajući sneno oči.

— Uh — što ćeš, mali, tu-u-u! — hukao je vjetar.

Dok se Ivek razbudio, vjetar je otkotrljao njegov lijepi kišobran drvo-redom duž parka, pa na ulicu, niz ulicu, bez traga.

— Heej, vrati mi moj kišobran! — vikao je jadni dječak, no vjetar je bio brz, mnogo brži od njegovih bosih nožica, naviklih na travnjake i livade, a sada izloženih tvrdom asfaltu gradskih ulica.

Spuštalo se veče kada je Ivek pokorno prešao preko praga kućnih vrata. Sve je ispričao ocu i majci. Prekoravali su ga. Mati je plakala i krišom ga poljubila, mjereći mu rukom po obrazu da li je nazebao. Otac je ljut. Tri puta je udario dlanom po stolu.

— Nevaljalac! Izgubio je kišobran.

Uzalud je Ivek tumačio roditeljima da je vjetar ukrao kišobran. Oni to nisu razumjeli. Rekli su mu samo da je kišobran uspomena na djeda, da je bio sasvim dobro ušćuvan i da je napravljena velika šteta, koju će on, jasno, platiti.

— Traži kišobran! — rekao je otac mrko.

Te noći Ivek nije mirno spavao. Sanjao je da leti s kišobranom ispod i preko duge. Propadao je s njime kroz oblake i uzdizao se nošen naletima vjetra. Vikao je: jooj! Uhvatio se rukama za rub kreveta, misleći da drži ručku kišobrana.

Slijedećih dana posvuda uokolo kuće tražio je svoj kišobran. U grad se više nije usudio. Činilo mu se da je grad tako daleko. Penjao se na obronke, gledao u daljine, razgrtao grmlje, no kišobrana nije našao.

Prošlo je mjesec dana od tog događaja. Susjed Francek pričao je uveče Ivekovom tati, da sutra ujutro, dakako rano, kreće u grad. Nosi na prodaju dvije košare jabuka. Već je naručio mali teretni automobil za prijevoz, jer —rekao je: — Prošla su ona vremena kada smo jata purica tjerali do samog »placa« i kada smo s kolima i konjčecima stizali do same katedrale.

Danas je drugačiji promet. Gradska djeca niti ne znaju više kako izgleda konj, jedino ga vide na filmu i na slici.

Ivek je to čuo. Rano u zoru izvukao se iz svog kreveta i, drhteći od svježine jutra, popeo se na šljivu prek kućom susjeda Franceka. Vidi on da stiže teretni automobil. Natovario susjed svoje jabuke, sjeo u kabinu pored vozača. Nije ni primijetio kada je Ivek skočio sa šljive u auto, između one dvije velike pletene košare.

Pravac Zagreb, tržnica!

čim su stigli, skoči Ivek s kola i sakrije se u prvu vežu.

— Ovdje ću te čekati! — čuje on kako vozač govori susjedu Franceku. Dobro da zna! čim pronađe svoj kišobran, vratiti će se do auta pa natrag kući. Roditelji se neće ljutiti i sve će mu oprostiti ako se vrati s kišobranom. Nije to kakav bilo kišobran, već š e s t i n s k i i uspomena na djeda!

Traži Ivek, traži. Tržnica se već puni prodavačima i kupcima. Gladan je Ivek, rado bi pojeo perec ili sladoled. Ne može, nema novaca. Traži svoj kišobran.

Bilo je upravo pred podne. Ivek je već šuštao tražeći. Vidio je izdaleka susjeda Franceka kako na klupi tržnice važe i prodaje svoje jabuke. Već je htio da mu se javi i sve prizna, obeshrabren mislju da u tako velikom gradu, kao što je Zagreb, nikada neće pronaći svoj kišobran. Na tržnici je bilo mnogo šarenih, velikih suncobrana. Utješio bi se Ivek da je mogao bar zagristi jednu od Francekovih jabuka, toliko je bio gladan. Ali, ali što to vidi? Na stepenicama koje vode prema gornjem dijelu tržnice, gdje ljudi prodaju cvijeće i košare, ugleda jednu ženu kako drži u ruci njegov kišobran. Ma poznao bi ga on i u mraku!

Vikala je: — Prodajem šestinski kišobran! Za strane turiste! Uspomena iz Zagreba. Nešto posebno. Crveni kišobran, tipičnih šara, nema takvog na cijelom svijetu!

Iznad svoje šiljate dugonose glave s pundžom na zatiljku uzdizala je kišobran kao da skače iz aviona padobranom.

— Uh! — skoči Ivek, zaboravi glad i potrča prema ženi.

Upravo su nailazili neki stranci. Grupa turista.

— Was ist das? — Ein Regenschirm! So bunt! Rot!

• — Was kostet? — pitala je druga njemačka turistkinja.

— Cvancik mark — rekla je žena. Eht — eht šestinski regenširm, ja, ja!

— To je moj kišobran! — skočio je Ivek na ženu tako naglo da joj je uspio istrgnuti kišobran iz ruke. Usput je krajem kišobrana raščupao njezinu pundžu. Žena je vriskala. Stranci se čudili.

— Nećeš ti prodavati stranoima moj kišobran — derao se Ivek i gurao oko sebe sve koji su ga htjeli uhvatiti.

Stranci su pitali što se to događa. Kišobran tako veseli, a ljudi tako svadljivi! Jedan stari umirovljenik, austro-ugarska škola, objasni im na korektnom njemačkom jeziku i doda na tobožnjem hrvatskom da »dečec tak voli taj svoj kišober, da neće da mu ga prodaju«. Takvi smo mi Slaveni. Kad volimo, volimo!

Umiješali se i milicionari koji imaju stanicu u blizini. Pitali su: — Mali krade po »placu«?

— Nije kradljivac nego razbojnik, otimač! — derala se šiljata, lažna vlasnica kišobrana. — Iz ruke mi je oteo moj kišobran! A baš sam imala kupce.

— Otkad se tu na stepenicama smiju prodavati kišobrani? — rekao je miliconar, i imao je pravo.

— Kišobran je moj! Ona ga je uzela! — vikao je mali tako glasno da je čuo i susjed Francek. Vidjevši milicionare uz Iveka ostavio je vagu i jabuke, potrčao prema stepenicama.

— Ivek, Ivek, kaj opet »speljavaš«!!

— Ja nisam uzela kišobran — rekla je žena.

— Onda ga je našla! — derao se Ivek. — Meni ga je vjetar odnio.

— Je, ravno u Zagreb, iz Šestina — cupkala je žena nogom.

— Otkud vam kišobran? Ta vi niste iz Šestina! — oštro je milicionar pogleda u oči.

— Našla sam ga — prizna ona.

— I zaboravili prijaviti nađeno — reče drugi milicionar pa posegne u džep bluze za notesom.

— Znam ja — dopuše uto Francek. — Piše na kišobranu: Martin Skalar, Šestine — jedan, osam,devet, pet, što znači tisuću osamsto devedeset i pete godine, kada ga je napravio dečkov djed a moj prijatelj.

Pogledali su, bila je istina.

Guzva je prestala.

— Pustite babu! — rekao je stari Francek. (No, baš se nije pristojno izrazio, iako su mu namjere bile dobre.) Nije ukrala, već našla, a malom vragu nije trebalo da s kišobranom šeće po vjetru, nego da sjedi doma.

— Cvak! — povuče on Iveka za uho da mu naplati uzrujavanje.

Svi se razišli. I tako je završila priča o šestinskom kišobranu. Sretno, kako vidite. Bio bi tek pravi užitak da ste mogli vidjeti susjeda Franceka i Iveka kako se voze natrag kući u Šestine. Natrpali se svak u jednu košaru na automobilu, rastvorili kišobran i pjevaju u sav glas, baš kao da su u svatovima.

Kad je auto povećao brzinu, eh, skoro im je kišobran opet odletio. Zato su ga obojica još čvršće stisli.

— Cvancik mark, da ne bi! — ljutio se susjed. — Jeftino bi ti prodala uspomena na mog dragog prijatelja, šestinskog kišobranara Martina.

Kišobran je to osjećao pa se napeo, isprsisio, tako da su mu nabrekla, čelična rebra.

— U Šestine! U šestine! — vikao je. — Vozite kući, tamo je najljepše.

Ivek se sav sjajio od sreće, upravo kao da je dragi kišobran nad njime važniji od čitavog, beskrajnog nebeskog svoda.

Na kraju je zapjevao:

Neću vjetru da se dam,
ja sam dobri kišobran.

Ivek i Francek nisu ga čuli od vlastite pjesme.

Novinar, koji ih je fotografirao u koloru, objavio je tu sliku u nekoliko novina, pod krupnim naslovom:

— Najljepši je kišobran onaj iz Šestina!

A to je istina!